

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

заможляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

О.І. Білецька, М.М. Голуб, Н.Р. Лоджук, Л.М. Корінь

МАТЕМАТИКА

Конспекти уроків

4 клас

Посібник для вчителя

До підручника Будної Н.О., Беденка М.В.

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 51:371.32
ББК 74.262.21
Б 61

Серію «Бібліотека вчителя» засновано 2007 р.

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент

Гладюк Т.В.

вчитель вищої категорії, старший вчитель

Походжай Н.Я.

Білецька О.І.

Б 61 Математика. Конспекти уроків : 4 кл. / О.І. Білецька, М.М. Голуб, Н.Р. Лоджук, Л.М. Корінь. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 280 с. — (Серія «Бібліотека вчителя»).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-4143-0

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з математики, зміст яких відповідає чинній програмі Міністерства освіти України та Державному стандарту початкової загальної освіти.

Пропонуються картки для опитування, цікаві завдання для усного рахунку, зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, завдання ігрового та творчого характеру. Практичні завдання розглядаються на основі схем, ілюстрацій, таблиць («Математика в таблицях. 4 кл.» — автори Н. Шост, Н. Бакан). Наведено також тексти контрольних робіт.

Матеріал посібника відповідає підручнику «Математика. 4 клас» (автори Будна Н.О., Беденко М.В. — Тернопіль: «Навчальна книга — Богдан»).

Для вчителів початкових класів та студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 51:371.32

ББК 74.262.21

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ОРИЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	Повторення вивченого матеріалу за 3 клас. Вступ. (№№ 1–11)	7	
2.	Повторення таблиць множення і ділення. Порядок дій. (№№ 12–22)	9	
3.	Іменовані числа. Додавання і віднімання трицифрових чисел. (№№ 23–33)	11	
4.	Задачі на зведення до одиниці. Множення трицифрового числа на одноцифрове. (№№ 34–45)	13	
5.	Ділення на одноцифрове число. Круглі числа. (№№ 46–58)	15	
6.	Множення і ділення трицифрових чисел на одноцифрові. (№№ 59–70)	17	
7.	Назви компонентів при додаванні і відніманні. Ділення круглих чисел. (№№ 71–83)	20	
8.	Знаходження числа за його частиною. Ділення круглих чисел. (№№ 84–94)	22	
9.	Множення на двоцифрове число. (№№ 95–107)	24	
10.	Перетворення іменованих чисел. Задачі на зведення до одиниці. Множення на двоцифрове число. (№№ 108–119)	26	
11.	<i>Контрольна робота</i> (комбінована).	28	
12.	Аналіз контрольної роботи.	29	
13.	Нумерація чотирицифрових чисел. (№№ 120–132)	30	
14.	Усна нумерація чотирицифрових чисел. Ділення трицифрового числа на двоцифрове. (№№ 133–144)	32	
15.	Письмова нумерація чотирицифрових чисел. Одиниці довжини. (№№ 145–157)	34	
16.	Письмова нумерація чотирицифрових чисел. Творча робота над задачею. (№№ 158–170)	36	
17.	Письмова нумерація чотирицифрових чисел. Розкладання чисел на розрядні доданки. (№№ 171–182)	38	
18.	Складання і порівняння виразів. (№№ 183–196)	40	
19.	Письмова нумерація чотирицифрових чисел. Порівняння виразів. (№№ 197–208)	43	
20.	Одиниці маси. Письмова нумерація чотирицифрових чисел. (№№ 209–221)	45	
21.	Кути. Види кутів. (№№ 222–233)	47	
22.	Заміна одних одиниць вимірювання довжини та маси іншими. Дії з іменованими числами. (№№ 234–243)	49	
23.	П'ятицифрові числа. Письмове додавання і віднімання чотирицифрових чисел. (№№ 244–255)	51	
24.	П'ятицифрові числа. Периметр трикутника. (№№ 256–267)	53	
25.	П'ятицифрові числа. Складання рівнянь. (№№ 268–279)	55	
26.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. (№№ 280–293)	57	
27.	<i>Контрольна робота.</i>	59	
28.	Аналіз контрольної роботи.	61	
29.	Нумерація шестицифрових чисел: читання і записування шестицифрових чисел у межах 200 000. (№№ 294–307)	62	
30.	Одиниці часу. Нумерація шестицифрових чисел. (№№ 308–319)	64	
31.	Письмова нумерація шестицифрових чисел. Мільйон. (№№ 320–332)	66	
32.	Нумерація шестицифрових чисел. Додавання і віднімання іменованих чисел. (№№ 333–345)	68	
33.	Класи і розряди. Задачі на зведення до одиниці. (№№ 346–357)	70	
34.	Множення і ділення на 10, 100, 1000. (№№ 358–371)	72	
35.	Помісьцеве значення цифр у запису багатоцифрового числа. Обчислення виразів. (№№ 372–383)	75	
36.	Поняття про клас найбільших чисел. Порівняння мір часу. (№№ 384–394)	77	
37.	Міри довжини. Додавання і віднімання іменованих чисел. (№№ 395–405)	79	
38.	Міри маси. Нумерація багатоцифрових чисел. (№№ 406–416)	82	
39.	Заміна одних одиниць вимірювання довжини та маси іншими. Розв'язування задач (№№ 417–427)	84	
40.	Перетворення одиниць вимірювання часу. Знаходження частини від числа. (№№ 428–439)	86	
41.	<i>Контрольна робота</i>	88	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
42.	Аналіз контрольної роботи	90	
43.	Додавання натуральних чисел. Закони додавання. (№№ 440–454)	91	
44.	Віднімання. Правило віднімання числа від суми. Письмове додавання та віднімання багатоцифрових чисел. (№№ 455–464)	93	
45.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. (№№ 465–477)	95	
46.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. (№№ 478–489)	97	
47.	Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел. Розв'язування рівнянь на знаходження невідомого зменшувачого, від'ємника. (№№ 490–500)	99	
48.	Додавання і віднімання багатоцифрових чисел. (№№ 501–511)	101	
49.	Обчислення виразів. Складання і розв'язування рівнянь. (№№ 512–522)	103	
50.	Додавання і віднімання іменованих чисел. (№№ 523–534)	105	
51.	Круглі числа. Іменовані числа. (№№ 535–546)	108	
52.	Застосування способу округлення при додаванні і відніманні. (№№ 547–557)	110	
53.	Швидкість. Час. Відстань. Розв'язування задач на знаходження швидкості руху. (№№ 558–568)	112	
54.	Розв'язування задач на знаходження відстані. (№№ 569–579)	114	
55.	Розв'язування задач на знаходження часу. (№№ 580–591)	116	
56.	Задачі на рух. Поняття про геометричні тіла й плоскі фігури. (№№ 592–603)	118	
57.	<i>Контрольна робота.</i>	120	
58.	Аналіз контрольної роботи. Обчислення виразів, розв'язування типових рівнянь.	122	
59.	Множення на одноцифрове число. Закони множення. (№№ 604–616)	124	
60.	Письмове множення багатоцифрових чисел на одноцифрові. (№№ 617–626)	126	
61.	Множення на одноцифрове число. Задачі на рух. (№№ 627–638)	128	
62.	Множення багатоцифрових чисел на одноцифрові, коли в першому множнику є кілька нулів. (№№ 639–652)	130	
63.	Ознайомлення з поняттями «площа фігури», «квадратний сантиметр». Знаходження значень виразів на сумісній дії. Розв'язування задач на спільну роботу. (№№ 653–665)	132	
64.	Площа прямокутника. Обчислення площі прямокутника. (№№ 666–675)	134	
65.	Обчислення площі прямокутника. Знаходження значень виразів на сумісній дії. Задачі на спільну роботу. (№№ 676–685)	136	
66.	Одиниці вимірювання площі. Знаходження площі і периметра прямокутника. Розв'язування рівнянь. (№№ 686–695)	138	
67.	Одиниці вимірювання площі. Обчислення виразів. Розв'язування задач. (№№ 696–707)	140	
68.	Обчислення площі прямокутної ділянки. Задачі на обчислення площі. Розв'язування задач на рух у протилежних напрямках. (№№ 708–718)	142	
69.	Задачі на обчислення площі. Знаходження однієї зі сторін прямокутника за його площею і відомою другою стороною. (№№ 719–731)	144	
70.	Обчислення площі. Дії з іменованими числами. Множення і ділення на одноцифрове число. (№№ 732–742)	146	
71.	Палетка. Обчислення площі фігури за допомогою палетки. Задачі, пов'язані з обчисленням площі прямокутника. Обчислення виразів. (№№ 743–755)	148	
72.	<i>Контрольна робота.</i>	150	
73.	Аналіз контрольної роботи.	151	
74.	Дія ділення. Властивості частки. Задачі, які розв'язуються дією ділення. Ділення трицифрових чисел на одноцифрові. (№№ 756–768)	152	
75.	Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрові (загальний випадок). Розв'язування задач на вивчений матеріал. (№№ 769–779)	154	
76.	Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрові. Розв'язування складених задач, рівнянь, перетворення іменованих чисел. (№№ 780–791)	156	
77.	Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрові у випадку, коли частка містить всередині нуль. Розв'язування задач на зустрічний рух. (№№ 792–800)	158	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
78.	Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрові у випадку, коли частка містить всередині нулі. Розв'язування ускладнених задач на зведення до одиниці. (№№ 801–810)	160	
79.	Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрові у випадку, коли частка містить всередині нулі. Ускладнені задачі на зведення до одиниці. (№№ 811–822)	162	
80.	Ділення багатоцифрових чисел, що закінчуються нулями. Розв'язування задач на вивчений матеріал. (№№ 823–832)	164	
81.	Ділення іменованих чисел. Розв'язування задач, знаходження значень виразів. Розгортка куба. (№№ 833–844)	166	
82.	<i>Контрольна робота.</i>	168	
83.	Аналіз контрольної роботи	169	
84.	Частини. Знаходження частини від числа і числа за його частиною. (№№ 845–855)	170	
85.	Порівняння частин. Складені задачі на знаходження частини від числа. (№№ 856–868)	172	
86.	Ознайомлення з дробами. Запис дробу. Складені задачі, які включають знаходження частини від числа. (№№ 869–879)	174	
87.	Знаходження дробу від числа. Розв'язування задач на знаходження дробу від числа. (№№ 880–888)	176	
88.	Складені задачі, які включають знаходження дробу від числа. (№№ 889–898)	178	
89.	Складені задачі, які містять знаходження дробу від числа. (№№ 899–909)	180	
90.	Знаходження дробу від числа і числа за дробом. Розв'язування задач. (№№ 910–919)	182	
91.	Знаходження числа за дробом. Повторення одиниць площі. Подання дробу як частки двох чисел. (№№ 920–929)	184	
92.	Множення чисел, що закінчуються нулями. Переставний і сполучний закони множення. Зображення круглого числа у вигляді добутку двох чисел, одним із множників якого є 10, 100, 1000. (№№ 930–940)	186	
93.	Усне множення двоцифрових і круглих багатоцифрових чисел на розрядні числа. Складені задачі, розв'язання яких вимагає знаходження дробу від числа. (№№ 941–951)	188	
94.	Усне множення на круглі числа. Повторення одиниць площі. Знаходження значень виразів. Розв'язування задач. (№№ 952–963)	190	
95.	Письмове множення багатоцифрових чисел на круглі числа. Підготовка до розв'язування задач на пропорційне ділення. (№№ 964–972)	192	
96.	Письмове множення багатоцифрових чисел на круглі та розрядні числа. Задачі на пропорційне ділення. (№№ 973–982)	194	
97.	<i>Контрольна робота.</i>	196	
98.	Аналіз контрольної роботи.	198	
99.	Ділення числа на добуток. Усне ділення багатоцифрових чисел, що закінчуються нулями, на розрядні. Задачі на пропорційне ділення. Ділення з остачею. (№№ 983–991)	199	
100.	Ділення з остачею на двоцифрове число. Усне ділення круглих чисел на розрядні. Розв'язування задач на пропорційне ділення. (№№ 992–1002)	201	
101.	Письмове ділення круглих багатоцифрових чисел. (№№ 1003–1015)	203	
102.	Письмове ділення багатоцифрових круглих чисел на двоцифрові круглі числа. Розв'язування задач, рівнянь. (№№ 1016–1026)	205	
103.	Закріплення письмового ділення круглих багатоцифрових чисел на розрядні числа. Розв'язування рівнянь, задач. (№№ 1027–1038)	207	
104.	Письмове ділення. Перевірка ділення множенням. (№№ 1039–1050)	209	
105.	Дії з іменованими числами. (№№ 1051–1060)	211	
106.	Повторення множення на двоцифрове число. Розв'язування рівнянь, задач вивчених видів. (№№ 1061–1071)	213	
107.	Письмове множення двоцифрового числа на двоцифрове. Підготовка робота до розв'язування задач за двома різницями. (№№ 1072–1081)	215	
108.	Письмове множення трицифрового числа на двоцифрове. (№№ 1082–1091)	217	

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
109.	Письмове множення багатоцифрового числа на двоцифрове (загальний випадок). Множення іменованих чисел. (№№ 1092–1101)	219	
110.	Знаходження значень виразів на сумісні дії. Розв'язування задач на знаходження числа за двома різницями. (№№ 1102–1110)	221	
111.	<i>Контрольна робота.</i>	223	
112.	Аналіз контрольної роботи.	224	
113.	Ділення на двоцифрове число. Розв'язування задач. (№№ 1111–1121)	225	
114.	Письмове ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові. (№№ 1122–1131)	227	
115.	Письмове ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові. Задачі на знаходження середнього арифметичного (ознайомлення). (№№ 1132–1143)	229	
116.	Письмове ділення багатоцифрових чисел. Задачі на знаходження середнього арифметичного. (№№ 1144–1156)	231	
117.	Ділення багатоцифрових чисел на числа другого десятка. Задачі на знаходження середнього арифметичного. (№№ 1157–1166)	233	
118.	Письмове ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові у випадку, коли частка містить нулі. Задачі на знаходження середньої врожайності. (№№ 1167–1176)	235	
119.	Письмове ділення багатоцифрового числа на двоцифрове, коли частка містить нулі. Розв'язування задач на середнє арифметичне. (№№ 1177–1187)	237	
120.	Письмове ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові, коли в кінці частки є нуль. Задачі на знаходження середнього арифметичного. (№№ 1188–1198)	239	
121.	Письмове ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові. Ділення з остачею. Розв'язування задач, рівнянь. (№№ 1199–1210)	241	
122.	Ділення з остачею на двоцифрове число. Ділення іменованих чисел. Розв'язування задач. (№№ 1211–1221)	243	
123.	Ділення багатоцифрових чисел на двоцифрові та трицифрові. Повторення множення на трицифрове число. Розв'язування задач. (№№ 1222–1234)	245	
124.	Ділення багатоцифрового числа на двоцифрове. Обчислення виразів, складання і розв'язування задач. (№№ 1235–1244)	247	
125.	Ділення багатоцифрових чисел на трицифрові. Розв'язування задач. (№№ 1245–1254)	249	
126.	Письмове ділення на трицифрове число. Розв'язування задач. (№№ 1255–1264)	251	
127.	Ділення багатоцифрових чисел на трицифрові у випадку, коли в частці є нулі. Повторення вивченого. (№№ 1265–1274)	253	
128.	<i>Контрольна робота.</i>	255	
129.	Аналіз контрольної роботи.	256	
130.	Міри часу. Таблиця одиниць вимірювання часу. Століття, секунда. Задачі на зведення до одиниці. (№№ 1275–1282)	257	
131.	Визначення тривалості подій за календарем. Перетворення одиниць часу. Задачі на зведення до одиниці. Знаходження значень виразів. (№№ 1283–1292)	259	
132.	Міри часу. Перетворення одиниць часу. Визначення часу за годинником. (№№ 1293–1299)	261	
133.	Додавання іменованих чисел, виражених мірами часу. Розв'язування задач. (№№ 1300–1306)	263	
134.	Задачі на визначення тривалості події, її закінчення та початку. Повторення вивченого матеріалу. (№№ 1307–1314)	265	
135.	Додавання і віднімання іменованих чисел, виражених мірами часу. Розв'язування задач на час. (№№ 1315–1322)	267	
136.	Повторення вивченого матеріалу. Розв'язування задач, рівнянь. Обчислення виразів. (№№ 1323–1330)	269	
137.	<i>Підсумкова контрольна робота.</i>	271	
138.	Аналіз контрольної роботи. Повторення вивченого.	273	
139.	Підсумковий урок. Тест.	275	
140.	Підсумковий урок. Повторення вивченого за рік.	276	

УРОК 1 (№№ 1–11)
ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА 3 КЛАС.
ВСТУП

Дата

Клас

*Додатковий
матеріал до уроку*

Мета. Ознайомити учнів з підручником. Повторити таблицю множення та обчислення виразів. Вправляти в розв'язуванні задач та обчисленні виразів. Розвивати логічне мислення, любов до математики.

Обладнання. Таблиця «Нумерація чисел в межах 1000». Таблиця усних обчислень.

Зміст уроку

I. Організація класу.

Будем дружно працювати,
математику вивчати.

II. Вступне слово вчителя.

— Сьогодні ми продовжимо нашу подорож у країну «Математика». Давайте ознайомимось з нашим підручником. Що нас чекає нового?

(Розгляд підручника. Ознайомлення зі змістом.)

III. Актуалізація опорних знань.

1. Усна лічба.

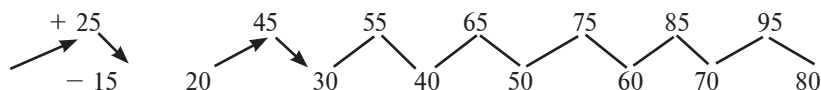
Гра «Естафета».

Для гри клас ділиться на три команди (ряди). На дошці записано стільки виразів, скільки всього учнів. Вирази містять табличне множення і ділення, додавання і віднімання. За сигналом учителя перші учні виходять до дошки, обчислюють вирази (записують їх значення) і передають крейду наступним гравцям, які обчислюють наступні вирази, і т.д. Якщо учень бачить помилку гравця своєї команди, то коли до нього дійде черга, він може акуратно закреслити неправильний результат і написати правильний. Наприкінці всі мовчки перевіряють правильність обчислення і визначають команду-переможця.

$6 \cdot 5 - 12$	$8 \cdot 4 - 20$	$6 \cdot 2 + 15$
$7 \cdot 4 + 14$	$5 \cdot 4 - 15$	$5 \cdot 6 - 14$
$3 \cdot 9 - 15$	$2 \cdot 4 + 9$	$3 \cdot 3 + 9$
$2 \cdot 6 + 12$	$5 \cdot 7 - 20$	$6 \cdot 3 + 12$
$2 \cdot 9 - 6$	$7 \cdot 2 + 14$	$6 \cdot 4 + 15$
$4 \cdot 8 + 14$	$5 \cdot 5 - 12$	$8 \cdot 3 + 20$
$6 \cdot 3 + 18$	$6 \cdot 6 - 10$	$5 \cdot 8 - 35$

2. Гра «Числова драбинка».

Щоб піднятися на сходінку числової драбинки, треба додати 25; щоб спуститися — відняти 15.

3. Хвилинка каліграфії із завданням.

— Дописати числа до 20.

2, 4, 6, 8, ...

— Дописати числа до 30.

3, 6, 9, 12, ...

IV. Робота з підручником.

1. Перед виконанням завдання з підручника учні повторюють нумерацію чисел в межах 1000.

а) Робота з таблицею №1 (1 завд.).

2. Дописати відповідні числа.

345 збільшити на 20; зменшити на 60; збільшити на 200; зменшити на 100.

— Які числа записали? Прочитайте.

345, 365, 305, 505, 405.

— З чого складається кожне число? Розкладіть одне з них на розрядні доданки.

$$365 = 300 + 60 + 5$$

3. Виконання завдань 1, 2. (Завдання № 1 виконують з коментуванням.)

4. Завдання 3 (в парі).

— Яке найбільше число? (752) Найменше? (257) Чому?

5. Завдання 4 (усно).

$6 : 2 = 3$ (кл.) — зробить Колобок за 1 крок;

$3 \cdot 3 = 9$ (кл.) — він подолає трьома кроками.

6. Завдання 5 (усно).

$A + 1 = B$ Сума завжди позначає більше число.

$$2 + 1 = 3$$

$$5 + 1 = 6$$

Фізкультхвилинка.

7. Завдання 6 (самостійно).

Висновок. Як виконують дії у виразах з дужками? Без дужок?

8. Завдання 7 (з коментуванням).

Учні з високим рівнем знань розв'язують задачу самостійно.

1) $9 : 3 = 3$ (хв) — музикант зіграє 1 мелодію;

2) $3 \cdot 4 = 12$ (хв) — він зіграє 4 такі мелодії.

Відповідь: за 12 хвилин.

Складіть обернену задачу.

12 хв — 4 мелодії

9 хв — ?

9. Гра «Розшифруй слова» (за № 8).

Учні виконують ділення і за допомогою відповідей розшифровують слова (вовна, колос, сосна).

10. Завдання 9 (з коментуванням).

11. Самостійна робота (3–5 хв).

1 варіант

$$50 - 4 \cdot 6 \quad 35 + 3 \cdot 6$$

$$12 : (12 : 3) \quad 2 \cdot 6 + 4 \cdot 6$$

2 варіант

$$60 - 3 \cdot 5 \quad 7 \cdot 4 + 3 \cdot 8$$

$$18 + 5 \cdot 9 \quad 18 : (18 : 3)$$

Задача.

Дівчинка за три дні намалювала 12 малюнків. Скільки малюнків намалює дівчинка за 5 днів?

(Завдання учні виконують із взаємоперевіркою.)

12. Завдання в зошиті (с. 3, Ч. І).

V. Підсумок уроку.

— Чого навчилися на уроці?

— Що було найцікавішим?

— Що слід запам'ятати?

VI. Домашнє завдання.

№ 10, 11 (с. 4).

УРОК 2 (№№ 12–22)

ПОВТОРЕННЯ ТАБЛИЦЬ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ. ПОРЯДОК ДІЙ

Дата

Клас

Додатковий

матеріал до уроку

Мета. Закріпити знання таблиці множення і ділення; розвивати логічне мислення учнів; вчити розв'язувати задачі.

Обладнання. Таблиця для усних рахунків (№ 1).

Зміст уроку

I. Організація класу.

II. Контроль, корекція і закріплення знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) Зачитати значення виразів.

б) Зачитати відповідь до задачі № 10, збільшити відповідь у 5 разів. (6 грн, 30 грн.)

2. Усна лічба.

Гра «Футбол».

Клас ділиться на дві команди. Учень з першої команди називає довільний приклад з таблиці множення і вказує учня з другої команди, який буде відповідати. Якщо відповідь правильна, то гравець, який «відбив удар», дає завдання першій команді. Якщо відповідь неправильна, то «нападаюча» команда дає правильну відповідь і хором говорить «Гол». Учень, якого викликали, може звертатись по допомогу до одного з членів своєї команди. Перемагає команда, яка «заб'є» більше «голів».

3. Хвилинка каліграфії із завданням.

— Нас «зустрічають» деякі числа, з яких складаються цікаві вирази. Обчислимо їх і дізнаємось, яке число «заховалося».

$$\begin{array}{ccccccc} 900 : 3 & - & 50 \cdot 2 & : & 100 \cdot 4 & \cdot & 9 \\ \diagdown & & \diagdown & & \diagdown & & \diagdown \\ & & & & & & \end{array}$$

«Заховалося» число 180.

— Що ви знаєте про це число?

(Це число трицифрове, парне, в ньому 1 одиниця розряду сотень, 8 одиниць розряду десятків, 0 одиниць розряду одиниць; у цьому числі 18 десятків; складається з цифр 1, 8, 0.)

— Запишіть це число.

4. Математичний диктант.

- Знайти добуток чисел 8 і 4; 5 і 6; 9 і 4.
- Число 9 збільшити у 5 разів.
- Знайти частку чисел 40 і 8; 32 і 4.
- Число 60 зменшити на добуток чисел 2 і 9.
- Різницю чисел 60 і 35 зменшити у 5 разів.

III. Повторення таблиць множення і ділення.

1. Виконання завдання 12 (з коментуванням).

2. Виконання завдання 13 (самостійно).

— Які числа утворились? Прочитайте.

— З яких розрядів складається число 254?

3. Усне виконання завдання № 16.

— Яка літера позначає у даній рівності більше число? Чому?

4. Письмове виконання завдання № 17.

Учні розташовують літери в порядку зростання чисел і читають розшифроване слово (година).

5. Робота над задачею.

а) Усне розв'язування задачі № 14.

б) Розв'язування задачі № 18 (1, 2).

— Чим схожі задачі?

— Чим відрізняються? (*Обернена задача*).

1) $6 : 2 = 3$ (кл.)

1) $6 : 2 = 3$ (кл.)

2) $3 \cdot 9 = 27$ (кл.)

2) $9 : 3 = 3$ (кл.)

Фізкультхвилинка.

6. Робота з таблицею № 2.

Повторення правил множення і ділення на 1, 0.

7. Коментоване виконання № 19.

Взаємоперевірка.

8. Гра «Розшифруй слова» (за № 20).

— Які слова одержали?

(*Морква, рамка, комар.*)

9. Творча робота над задачею № 15.

а) Складіть пряму задачу за малюнком.

б) Складіть обернену задачу. Запишіть.

За 2 дні — 4 будиночки

За 3 дні — ?

10. Самостійна робота.

$245 \cdot 1$ $45 : 45$ $6 \cdot 5 - 24$ $368 \cdot 1$ $56 : 56$ $6 \cdot 5 - 14$

$350 \cdot 0$ $0 : 24$ $8 \cdot 2 + 16$ $424 \cdot 0$ $0 : 29$ $7 \cdot 5 + 20$

Задача. Четверо учнів пофарбували 20 парт. Скільки парт пофарбують 7 учнів, якщо будуть працювати з такою самою продуктивністю?

Учні з високим рівнем знань складають і розв'язують обернені задачі.

11. Робота в зошиті (с. 4).

IV. Підсумок уроку.

V. Домашнє завдання.

№№ 21, 22.

УРОК 3 (№№ 23–33)
ІМЕНОВАНІ ЧИСЛА.
ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ТРИЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

Дата

Клас

Додатковий
матеріал до уроку

Мета. Закріпити вміння додавати і віднімати; вправляти в розв'язуванні задач на зведення до одиниці; розвивати уважність, старанність.

Обладнання. Таблиця для усної лічби № 3, картки для опитування.

Зміст уроку

I. Організація класу.

II. Контроль, корекція і закріплення знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

а) Зачитати значення виразів № 22, кожен збільшити на 15.

б) Зачитати відповідь до задачі № 21.

2. Усні обчислення.

а) «Ланцюжок» (таблиця № 3 — 1, 3 завдання).

б) Гра «Хто швидше?»

Учитель показує вираз, записаний на дошці (в таблиці), а учні знаходять картку із його значенням і піднімають її.

$17 \cdot 1 \cdot 0$	$100 - 2$	$425 - 25$	$700 + 200$
$24 \cdot 0 \cdot 5$	$705 + 5$	$506 - 6$	$587 - 80$
$36 : 36 \cdot 17$	$158 + 2$	$436 + 4$	$600 + 400$

в) Виконання завдань №№ 23, 27.

г) *Задачі.*

• Учні мали посадити в парку 160 лип, а посадили 90. Скільки лип ще залишилось посадити? (70)

• У магазин привезли 527 зошитів. Через тиждень залишилося 120 зошитів. Скільки зошитів продали за тиждень? (407)

• Спортсмен зробив два стрибки. Довжина першого стрибка 3 м 12 см, а другого — на 1 дм більша, ніж першого. Яка довжина другого стрибка? (3 м 22 см)

г) Математичний диктант.

• Записати результати.

$100 : 20$	$16 \cdot 1$
$8 \cdot 4$	$20 \cdot 4$
$16 : 2$	$19 \cdot 0$

• Невідоме число збільшили у 3 рази й одержали 270. Знайти невідоме число. (90)

• Скласти і записати три вирази на множення з числом 7.

3. Картки для опитування.

№ 1

1. Обчисли вирази.

$$6 \cdot 9 - 3 \cdot 7 \qquad 8 \cdot (7 \cdot 7)$$

2. Знайди невідомі числа й обчисли їх суму.

$$6 \cdot a = 42 \qquad b : 3 = 9$$

№ 2

1. Обчисли вираз.

$$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$$

Заміни додавання множенням. З одержаного виразу склади два вирази на ділення.

2. Розв'яжи задачу.

18 кг смородини господарка розклала у 6 кошків. Скільки потрібно кошків, щоб розкласти 21 кг смородини?

III. Робота з іменованими числами.

1. Виконання завдання № 24 (з коментуванням).
2. Виконання завдання № 26 (із взаємоперевіркою).

IV. Повторення письмового додавання і віднімання трицифрових чисел.

1. Робота з таблицею № 3 (2 завд.).
— Вставити замість зірочок пропущені цифри.

$$\begin{array}{r} 891 \\ - 356 \\ \hline * 3 * \end{array} \quad \begin{array}{r} 702 \\ - 347 \\ \hline * * 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 249 \\ + 196 \\ \hline * 4 * \end{array} \quad \begin{array}{r} 532 \\ + 299 \\ \hline * * 1 \end{array}$$

2. Робота з підручником.
а) Виконання завдання № 28.

Першу колону з коментуванням, наступні — самостійно по рядах.
Самоперевірка.

- б) Самостійна робота.

1 варіант — № 25 (1).

2 варіант — № 25 (2).

Порівняння задач.

— Чим схожі? Чим відрізняються?

3. Хвилинка-цікавинка (№№ 29, 31).

4. Виконання завдання підвищеної складності (№ 30).

Учні приходять до висновку, що від дроту завдовжки 38 м можна відрізати щонайбільше 7 кусків, по 5 м кожен ($5 \text{ м} \cdot 7 = 35 \text{ м}$).

5. Самостійна робота.

1 варіант

$$\begin{array}{r} + 892 \\ 345 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} - 602 \\ 347 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + 546 \\ 247 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + 296 \\ 187 \\ \hline \end{array}$$

2 варіант

$$\begin{array}{r} - 651 \\ 243 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} - 504 \\ 236 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + 187 \\ 365 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + 532 \\ 299 \\ \hline \end{array}$$

• У 3 рядах росло 18 ялинок. Скільки ялинок буде рости у 5 таких самих рядах?

— Розв'яжіть задачу. Складіть обернену і запишіть (диференційовано).

6. Робота в зошиті (с. 5).

V. Підсумок уроку.

VI. Домашнє завдання.

№№ 32, 33 (с. 7).